

MINISTARSTVO KULTURE

692

Na osnovi članka 46. stavka 2. Zakona o muzejima (»Narodne novine«, br. 142/98), a na prijedlog Hrvatskog muzejskog vijeća, ministar kulture donosi

PRAVILNIK

O POLAGANJU STRUČNIH ISPITA U MUZEJSKOJ STRUCI

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom uređuje se način polaganja stručnih ispita za muzejska stručna zvanja, stručne poslove i pomoćne stručne poslove utvrđene Zakonom o muzejima i to: preparator, muzejski tehničar, fotograf. dokumentarist, informatičar, restaurator, muzejski pedagog i kustos.

Članak 2.

Pravo na polaganje stručnog ispita imaju osobe sa školskom spremom propisanom Zakonom o muzejima za odgovarajuće muzejsko zvanje, odnosno stručne poslove i s najmanje godinu dana radnog, odnosno vježbeničkog staža u muzejskoj struci.

II. STRUČNI ISPIT

Članak 3.

Stručni ispiti polažu se prema Programu stručnih ispita u muzejskoj struci koji je sastavni dio ovoga Pravilnika, a utvrđen je na prijedlog Hrvatskog muzejskog vijeća.

Programom se određuje opseg gradiva za stručne ispite propisane ovim Pravilnikom, kao i stručna literatura za svaki predmet koji se polaže.

Članak 4.

Stručni ispit za zvanje preparatora je usmeni ispit i sastoji se iz sljedećih predmeta:

1. Osnove državnog i pravnog poretka Republike Hrvatske, te zakonodavstvo Republike Hrvatske u području muzejske djelatnosti i zaštite i očuvanja kulturnih dobara.
2. Suvremene metode zaštite, prepariranja, konzerviranja, rukovanja i održavanja muzejske građe i dokumentacije.

Članak 5.

Stručni ispit za zvanje muzejskog tehničara je usmeni ispit i sastoji se iz sljedećih predmeta:

1. Osnove državnog i pravnog poretka Republike Hrvatske, te zakonodavstvo Republike Hrvatske u području muzejske djelatnosti i zaštite i očuvanja kulturnih dobara
2. Suvremene metode zaštite, prepariranja, konzerviranja, rukovanja i održavanja muzejske građe i dokumentacije.

Članak 6.

Stručni ispit za zvanje fotografa je usmeni ispit i sastoji se iz sljedećih predmeta:

1. Osnove državnog i pravnog poretka Republike Hrvatske, te zakonodavstvo

Republike Hrvatske u području muzejske djelatnosti i zaštite i očuvanja kulturnih dobara.

2. Suvremena fotografska tehnika i video tehnika, te metode i postupci snimanja muzejske građe.

Članak 7.

Stručni ispit za zvanje dokumentarista sastoji se iz pismenog i usmenog dijela.

Pismeni dio ispita sastoji se iz pismenog rada tema kojega je vezana uz zadaće i poslove što ih pristupnik obavlja na svom radnom mjestu.

Usmeni dio ispita sastoji se iz sljedećih predmeta:

1. Osnove državnog i pravnog poretka Republike Hrvatske, te zakonodavstvo Republike Hrvatske u području muzejske djelatnosti i zaštite i očuvanja kulturnih dobara.
2. Osnove muzejske dokumentacije
3. Muzeografija.

Članak 8.

Stručni ispit za zvanje informatičara sastoji se iz pismenog i usmenog dijela.

Pismeni dio ispita sastoji se iz pismenog rada tema kojega je vezana uz zadaće i poslove što ih pristupnik obavlja na svom radnom mjestu.

Usmeni dio ispita sastoji se iz sljedećih predmeta:

1. Osnove državnog i pravnog poretka Republike Hrvatske, te zakonodavstvo Republike Hrvatske u području muzejske djelatnosti i zaštite i očuvanja kulturnih dobara.
2. Primjena informatike u muzejskoj djelatnosti
3. Osnove muzejske dokumentacije.

Članak 9.

Stručni ispit za zvanje restauratora sastoji se iz pismenog i usmenog dijela.

Pismeni dio ispita sastoji se iz pismenog rada tema kojega je vezana uz zadaće i poslove što ih pristupnik obavlja na svom radnom mjestu.

Usmeni dio ispita sastoji se iz sljedećih predmeta:

1. Osnove državnog i pravnog poretka Republike Hrvatske, te zakonodavstvo Republike Hrvatske u području muzejske djelatnosti i zaštite i očuvanja kulturnih dobara.
2. Suvremene metode konzervatorsko-restauratorske zaštite muzejske građe
3. Osnove muzejske dokumentacije.

Članak 10.

Stručni ispit za muzejsko zvanje muzejskog pedagoga sastoji se iz pismenog i usmenog dijela.

Pismeni dio ispita sastoji se iz pismenog rada tema kojega je vezana uz zadaće i poslove što ih pristupnik obavlja na svom radnom mjestu.

Usmeni dio ispita sastoji se iz sljedećih predmeta:

1. Osnove državnog i pravnog poretka Republike Hrvatske, te zakonodavstvo Republike Hrvatske u području muzejske djelatnosti i zaštite i očuvanja kulturnih dobara.
2. Osnove muzejske pedagogije
3. Muzeologija
4. Muzeografija.

Pristupnici koji polažu stručni ispit za zvanje muzejskog pedagoga, koji su predmet muzeologija položili tijekom studija, oslobađaju se polaganja istog.

Članak 11.

Stručni ispit za muzejsko zvanje kustosa sastoji se iz pismenog i usmenog dijela.

Pismeni dio ispita sastoji se iz pismenog rada tema kojega je vezana uz zadaće i poslove što ih pristupnik obavlja na svom radnom mjestu. Rad mora obuhvatiti i muzeološke aspekte muzeološke teme.

Usmeni dio ispita sastoji se iz sljedećih predmeta:

1. Osnove državnog i pravnog poretka Republike Hrvatske, te zakonodavstvo Republike Hrvatske u području muzejske djelatnosti i zaštite i očuvanja kulturnih dobara.
2. Muzeologija
3. Muzeografija
4. Osnove muzejske dokumentacije.

Pristupnici koji polažu stručni ispit za muzejsko zvanje kustosa, koji su predmet muzeologija položili tijekom studija, oslobađaju se polaganja istog.

III. POLAGANJE STRUČNOG ISPITA

Članak 12.

Osoba koja polaže stručni ispit (u daljnjem tekstu: pristupnik) podnosi prijavu za polaganje stručnog ispita Povjerenstvu za polaganje stručnih ispita u muzejskoj struci (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo). Prijava se podnosi na adresu Muzejskog dokumentacijskog centra u Zagrebu, koji organizira postupak polaganja stručnih ispita.

Uz prijavu pristupnik prilaže isprave i dokumente kojima dokazuje pravo na pristupanje stručnom ispitu.

Pod ispravama i dokumentima iz stavka 2. ovoga članka podrazumijevaju se: svjedodžba o stečenoj školskoj spremi, ugovor o radu na poslovima u muzejskoj struci, odnosno potvrda o volonterskom radu sukladno članku 44. Zakona o muzejima, te opis poslova što ih je pristupnik svladao i koje obavlja, odnosno potvrda o obavljenom vježbeničkom stažu.

Navedeni ugovor, odnosno potvrdu o volonterskom radu i opis poslova izdaje poslodavac kod kojega je pristupnik zaposlen, ili volontira, ili obavlja pripravničku praksu.

Prijavu za ispit pristupnik je dužan podnijeti Povjerenstvu najkasnije tri mjeseca prije najavljenog ispitnog roka.

Članak 13.

Povjerenstvo je dužno omogućiti pristupnicima, u pravilu, dva ispitna roka za polaganje stručnih ispita – u lipnju i u prosincu, a po potrebi se mogu odrediti i izvanredni rokovi.

Radi pomoći pristupnicima u pripremi stručnog ispita, Povjerenstvo može organizirati seminare i radionice.

Članak 14.

Povjerenstvo utvrđuje ispunjava li pristupnik uvjete za polaganje stručnog ispita i o tome obavještava pristupnika u roku od 15 dana od dana primitka prijave.

Pristupnike koji ispunjavaju uvjete za polaganje stručnog ispita tajnik Povjerenstva obavještava o mjestu, vremenu i rasporedu polaganja stručnog ispita, a najkasnije dva mjeseca prije ispitnog roka.

Članak 15.

Pristupnik može odustati od polaganja prijavljenog ispita, o čemu je dužan obavijestiti Povjerenstvo najkasnije tri dana prije početka ispitnog roka.

Polaganje stručnoga ispita može se odgoditi ako je pristupnik zbog bolesti ili iz drugih opravdanih razloga spriječen pristupiti ispitu ili nastaviti polaganje započetog ispita. Povjerenstvo će takvom pristupniku odobriti polaganje ispita u prvom sljedećem ispitnom roku.

Ako je pristupnik uredno pozvan na ispit, a ne pristupi mu, niti pravodobno otkaže polaganje ispita, nema pravo na povrat sredstava uplaćenih za polaganje stručnog ispita.

Članak 16.

Usmeni ispit polaže se pred Povjerenstvom i tajnikom Povjerenstva odnosno zapisničarom.

Za izradu pismenog rada Povjerenstvo određuje pristupniku mentora ispitivača i o tome ga obavještava u roku iz članka 14. stavka 1. ovoga Pravilnika.

Pristupnik u suradnji s mentorom ispitivačem dogovara temu i opseg rada, te izrađuje pismeni rad. Pristupnik predaje svoj rad Povjerenstvu u 2 primjerka najkasnije 8 dana prije polaganja ispita.

Ispitivače na prijedlog Povjerenstva imenuje Hrvatsko muzejsko vijeće. Ispitivači koji nisu članovi Povjerenstva, te njihovi zamjenici, nazočni su samo za vrijeme trajanja ispita iz predmeta za koji su imenovani.

Tijekom ispita vodi se zapisnik koji potpisuje predsjednik i nazočni članovi Povjerenstva, te tajnik odnosno zapisničar.

Članak 17.

Pristupnike ocjenjuje Povjerenstvo.

Pismeni dio ispita ocjenjuje ispitivač.

Uspjeh pristupnika na usmenom dijelu ispita za svaki pojedini predmet ocjenjuje ispitivač.

Povjerenstvo završno ocjenjuje cjelokupni uspjeh pristupnika na temelju prosjeka ocjena na usmenom ispitu.

Povjerenstvo završno ocjenjuje i opći uspjeh pristupnika na pismenom i usmenom dijelu ispita.

Konačna ocjena općeg uspjeha na usmenom i pismenom ispitu je: »položio s izvrsnim uspjehom«, »položio s vrlo dobrim uspjehom«, »položio s dobrim uspjehom« te »nije položio«.

Konačna ocjena se utvrđuje većinom glasova. U slučaju ravnomjerne podjele glasova, odlučuje glas predsjednika Povjerenstva.

Članak 18.

Nakon završenog ispita predsjednik Povjerenstva, u nazočnosti članova Povjerenstva, obavještuje pristupnika o uspjehu postignutom na ispitu.

Članak 19.

Uvjerenje o položenom stručnom ispitu potpisuju predsjednik i tajnik Povjerenstva. Jedan se primjerak uvjerenja dostavlja poslodavcu kod kojeg je pristupnik zaposlen. Povjerenstvo vodi posebnu evidenciju o položenim stručnim ispitima, koja se trajno čuva u Muzejskom dokumentacijskom centru u Zagrebu.

Članak 20.

Ako je pristupnik ocijenjen ocjenom »nije položio« ili se u smislu članka 15. stavka 3. smatra da nije položio stručni ispit, o tome se obavješćuje poslodavac kod kojega je pristupnik zaposlen.

Ako je pristupnik upućen na polaganje popravnog ili popravnih ispita, o tome se također obavješćuje poslodavac kod kojega je pristupnik zaposlen.

Članak 21.

Ako pristupnik nije s uspjehom položio pismeni dio ispita, ne može pristupiti usmenom dijelu ispita, već ponavlja ispit u sljedećem roku.

Članak 22.

Pristupnik koji ne zadovolji iz jednog predmeta na ispitu za muzejsko zvanje muzejskog pedagoga i kustosa, te stručna zvanja, može ponovno polagati predmet na popravnom ispitu u sljedećem ispitnom roku.

Članak 23.

Pristupnik koji nije položio stručni ispit, a nema pravo na popravni ispit prema članku 22. ovoga Pravilnika, može ga polagati još jednom.

Prijavu za ponavljanje stručnog ispita pristupnik može podnijeti i nakon prestanka radnog odnosa.

IV. SASTAV I ZADAĆE POVJERENSTVA

Članak 24.

Povjerenstvo se sastoji od predsjednika i dva člana koji su u pravilu i ispitivači za određene predmete.

Predsjedniku i članovima Povjerenstva određuju se zamjenici.

Za ispitivanje pojedinih predmeta imenuju se i posebni ispitivači.

Predsjednika i članove Povjerenstva, te njihove zamjenike imenuje Hrvatsko muzejsko vijeće.

Na prijedlog Povjerenstva Vijeće imenuje i ostale ispitivače za pojedine predmete, te njihove zamjenike.

Članak 25.

Predsjednik, članovi Povjerenstva i njihovi zamjenici, te posebni ispitivači i njihovi zamjenici imenuju se iz redova stručnjaka koji imaju odgovarajuće muzejsko zvanje ili odgovarajuću stručnu spremu.

Predavače i njihove asistente koji održavaju seminare i radionice za pomoć u pripremi stručnih ispita Povjerenstvo imenuje, u pravilu, iz redova stručnjaka koji imaju odgovarajuće muzejsko zvanje ili odgovarajuću stručnu spremu.

Članak 26.

Administrativne poslove Povjerenstva obavlja tajnik Povjerenstva kojega imenuje Hrvatsko muzejsko vijeće.

Povjerenstvo može imenovati i zapisničara.

Rad Povjerenstva je javan.

Članak 27.

Predsjednik i članovi Povjerenstva, te njihovi zamjenici, tajnik Povjerenstva i ispitivači imaju pravo na naknadu za rad u Povjerenstvu.

Naknada se određuje po pristupniku.

Posebna naknada se određuje za pregled i ocjenu pismenog dijela ispita.

Visinu naknade na prijedlog Hrvatskog muzejskog vijeća, utvrđuje Ministarstvo kulture.

Sredstva za naknade osiguravaju poslodavci kod kojih su pristupnici zaposleni, a uplaćuju ih Ministarstvu kulture.

V. POLAGANJE DOPUNSKOG STRUČNOG ISPITA

Članak 28.

Zaposlenicima u muzejima, te muzejima, galerijama i zbirkama unutar ustanova i drugih pravnih osoba, koji su položili stručni ispit u srodnim strukama, priznaje se stručni ispit sukladno ovom Pravilniku, te oni imaju pravo polagati dopunski stručni ispit iz muzejske struke.

Na traženje pristupnika iz stavka 1. ovoga članka, Povjerenstvo određuje koja će ispitna područja pristupnik polagati u dopunskom stručnom ispitu, kao i ispitno gradivo u okviru ispitnog programa za odgovarajuće zvanje, imajući u vidu program po kojem je pristupnik polagao stručni ispit u srodnoj struci.

Ako ispitni program prema kojem je pristupnik položio stručni ispit u srodnoj struci, u potpunosti obuhvaća odgovarajući ispitni program iz ovoga Pravilnika, pristupnik ne polaže dopunski stručni ispit. Rješenje o priznanju stručnog ispita u srodnoj struci donosi Povjerenstvo.

Članak 29.

Prijavi za polaganje dopunskog stručnog ispita, uz ostale isprave i dokumente iz članka 12. stavka 3. ovoga Pravilnika, pristupnik je dužan priložiti i dokaz o već položenom stručnom ispitu u srodnoj struci s ispitnim programom.

Članak 30.

Odredbe ovoga Pravilnika koje se odnose na stručni ispit, odgovarajuće se primjenjuju i na dopunski stručni ispit.

VI. OSLOBOĐENJE OD POLAGANJA STRUČNOG ISPITA

Članak 31.

Zaposlenici u muzejima, te muzejima, galerijama i zbirkama unutar ustanova i drugih pravnih osoba, koji imaju znanstveni stupanj (magistra ili doktora znanosti) i najmanje dvije godine rada u muzejskoj struci, mogu biti oslobođeni polaganja stručnog ispita za odgovarajuće muzejsko stručno zvanje.

Rješenje o oslobođenju u smislu stavka 1. ovoga članka donosi ispitno Povjerenstvo.

Članak 32.

Zahtjevu za oslobođenje od polaganja stručnog ispita prilaže se isprava kojom se dokazuje da se radi o znanstvenom stupnju iz područja muzejske struke, potvrdu o radnom stažu u muzejskoj struci, te preporuka poslodavca iz koje je razvidno obavlja li zaposlenik uredno poslove određenog muzejskog stručnog zvanja.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 33.

Stupanjem na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o polaganju stručnih ispita radnika muzejske struke i program za stručne ispite (»Narodne novine« br. 9/78).

Članak 34.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 612-05/03-01-63

Urbroj: 532-03-3/4-03-01

Zagreb, 28. ožujka 2003.

Ministar

dr. sc. Antun Vujić, v. r.

PROGRAMI STRUČNIH ISPITA U MUZEJSKOJ STRUCI

I.

OPĆI DIO

Predmet: Osnove državnog i pravnog poretka Republike Hrvatske, te zakonodavstvo Republike Hrvatske u području muzejske djelatnosti i zaštite i očuvanja kulturnih dobara.

Sadržaj predmeta: Ustav Republike Hrvatske, radno zakonodavstvo i propisi, zakonodavstvo u kulturi

Literatura:

1. Ustav Republike Hrvatske // »Narodne novine«, br. 41/01 (pročišćeni tekst) i 55/01 (ispr.)
2. Zakon o sustavu državne uprave // »Narodne novine«, br. 75/93, 92/96, 48/99, 15/00, 127/00 i 59/01. Čl. 50.-56.
3. Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija // »Narodne novine«, br. 48/99, 15/00 i 20/00 (ispr.). Čl. 12.
4. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi // »Narodne novine«, br. 33/01. Čl. 18.-23.
5. Zakon o radu // »Narodne novine«, br. 38/95, 54/95, 65/95, 17/01 i 82/01. Čl. 1.-35., 92.-97. i 103.-122.
6. Zakon o muzejima // »Narodne novine«, br. 142/98, s pripadajućim Pravilnicima.
7. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara // »Narodne novine«, br. 69/99, s pripadajućim Pravilnicima.
8. Zakon o arhivskom gradivu i arhivima // »Narodne novine«, br. 105/97 i 64/00.
9. Zakon o kulturnim vijećima // »Narodne novine«, br. 53/01.
10. Zakon o knjižnicama // »Narodne novine«, br. 105/97, 5/98 i 104/00. Čl. 1.-12., 28. i

- 45.
11. Europska kulturna konvencija – Pariz, 19. prosinca 1954. // »Narodne novine«, Međunarodni ugovori br. 6/94 i 1/99
 12. Konvencija o zaštiti kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba – Haag, 14. svibnja 1954. // »Narodne novine«, Međunarodni ugovori br. 12/93, s pripadajućim Pravilnikom i Protokolima.
 13. Konvencija o mjerama zabrane i sprječavanja nedozvoljenog uvoza, izvoza i prijenosa vlasništva kulturnih dobara – Pariz, 14. studenoga 1970. // »Narodne novine«, Međunarodni ugovori br. 12/93.
 14. Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine – Pariz, 23. studenoga 1972. // »Narodne novine«, Međunarodni ugovori br. 12/93.
 15. Europska konvencija o zaštiti arheološkog nasljedstva Europe – London, 6. svibnja 1969. // »Narodne novine«, Međunarodni ugovori br. 6/94.
 16. Konvencija o zaštiti arhitektonskoga blaga Europe – Granada, 3. listopada 1985. // »Narodne novine«, Međunarodni ugovori br. 6/94.
 17. UNIDROIT-ova Konvencija o ukradenim ili nezakonito izvezenim kulturnim dobrima – Rim 24. lipnja 1995. // »Narodne novine«, Međunarodni ugovori br. 5/00 i 6/02.
 18. Preporuke UNESCO-a o zaštiti kulturne baštine.
 19. Povelje i Preporuke ICOMOS-a i ICOM-a.
 20. Statut Međunarodnog savjeta za muzeje UNESCO-a (ICOM), Generalna skupština ICOM-a, 14. 6. 1974., dopune 1983., 1986. i 1989.
 21. Direktive i drugi akti Europske unije o zaštiti kulturne baštine.

II.

POSEBNI DIO

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE PREPARATORA METALA

Predmet: Suvremene metode zaštite, prepariranja, konzerviranja, rukovanja i održavanja muzejske građe i dokumentacije

Sadržaj predmeta:

1. Poznavanje opće i anorganske kemije
 - prepoznavanje metala
 - prirodni procesi starenja i propadanja
 - vanjski uzroci koji ta stanja pospešuju (vlaga, temperatura, mehanička oštećenja i dr.)
2. Metalni predmeti u muzejima
 - način dobivanja
 - prijem
 - osnovni zahvati
 - restauriranje
 - konzerviranje
 - pohrana
3. Pristup obradi muzejskih predmeta

- što moramo (dokumentacija, procjena stanja)
- što smijemo (dogovor s kustosom, osobna procjena, literatura, etika)
- što možemo (oprema radionice, radni uvjeti, iskustvo)

4. Zaštita na radu

- štetni utjecaji na djelatnika
- sredstva zaštite
- preventiva

Obavezna literatura:

1. Opća i anorganska kemija (bilo koji udžbenik za srednje škole).
2. Osnove zaštite i izlaganja muzejskih zbirki. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1993.
3. Bauer, Antun (ur.). Konzerviranje i restauriranje muzejskih predmeta. Zagreb: Muzejski dokumentacioni centar, 1974.
4. Feilden, B. M. Uvod u konzerviranje kulturnog nasljeđa. Zagreb: Društvo konzervatora Hrvatske, 1981.
5. Maroević, Ivo. Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993.
6. Mikrobiološka destrukcija spomenika kulture: zbornik radova sa seminara održanog 6. travnja 2000. u Muzeju Mimara. Zagreb: Hrvatski restauratorski zavod, 2000.
7. Laszlo, Želimir. Novi dokumenti o preventivnoj zaštiti. // *Informatica museologica*. 32, 1/2 (2001.), str. 145-149.
8. Vokić, Denis; Laszlo, Želimir; Maroević, Ivo. Prijedlog smjernica za zaštitu muzejske građe. // *Informatica museologica*. 32, 1/2 (2001.), str. 150-156.
9. Čuvanje muzejskih zbirki – uvod u preventivnu zaštitu, priručnik za tečaj – I. i II. dio. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1997. (rukopis)
10. Pravilnik o zaštiti na radu (muzejski akt, ima svaki muzej).

Preporučena literatura:

1. Arbeitsblätter für Restauratoren. Mainz: Arbeitsgemeinschaft der Restauratoren: Römisch–Germanisches Zentralmuseum Mainz (osobito novija godišta časopisa).

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE PREPARATORA DRVETA

Predmet: Suvremene metode zaštite, prepariranja, konzerviranja, rukovanja i održavanja muzejske građe i dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Opće poznavanje materijala – vrste i karakteristike drveta
- Opće poznavanje mikroklimе, degradacijskih procesa i njihovih uzroka
- Preventivna zaštita, zaštita od propadanja i konzerviranje predmeta
- Održavanje i zaštita drvenih predmeta u čuvaonicama i na izložbama

Obavezna literatura:

1. Buck, Richard D. Utvrđivanje i opisivanje stanja umjetnina. // *Vijesti muzealaca i konzervatora*. 3/4 (2000.), str. 94-102.
2. Petricioli, Ivo. Umjetnička obrada drveta u Zadru u doba gotike. Zagreb, 1972.
3. Emmerling, E. Restauriranje između etike i estetike. // *Vijesti muzealaca i*

- konzervatora. 3/4 (1998.), str. 87-94.
4. ICOM-ov kodeks profesionalne etike. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2002. (izdano kao prilog uz: Vijesti muzealaca i konzervatora, 1/2002.).
 5. ECCO – profesionalne smjernice. // Vijesti muzealaca i konzervatora. 2 (1997.), str. 16-20.
 6. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. // Vijesti muzealaca i konzervatora. 1/4 (1999.), str. 143-166.
 7. Doprinos laboratorijskih istraživanja u konzervatorsko-restauratorskim radovima: seminar, Muzej Mimara, Zagreb, 21. 4. 1999. Zagreb: Hrvatski restauratorski zavod, 1999. Stručni radovi:
 - Briški, Felicita. Utjecaj mikroorganizama na propadanje spomenika kulture.
 - Durman, Aleksandar. Dendrokronologija – apsolutno i relativno datiranje prošlosti.
 - Fučić, Mario. Aktualnosti na području plinske dezinfekcije umjetnina.
 8. Fressl, Ivo. Slikarska tehnologija. Zagreb: Radionice škole primijenjene umjetnosti, 1966. (poglavlja o pozlati i drvu).
 9. Stručni radovi sa seminara »Mikrobiološka destrukcija spomenika kulture«, Zagreb, Hrvatski restauratorski zavod, 2000.:
 - Despot, Radovan; Trajković, Jelena. Najčešće gljive uzročnici prave truleži drva u objektima.
 - Plavšić, Franjo. Zaštita od otrova tijekom konzervatorsko – restauratorskih radova.

Preporučena literatura:

1. Preventive conservation, practice, theory and research – preprints of the Contributions to the Ottawa Congress, 1994. Tekstovi:
 - Child, R. E.; Pinniger, D. B. Insect trapping in museum and historic houses.
 - Richar, Melvin. The transport of paintings in microclimate display cases.
2. Sothebyž s Caring for antiques – a guide to handling, cleaning, display and restoration. London: Conrad Octopus Limited, 1996.
3. Rettelbusch, Ernst. Stilhandbuch. Stuttgart: J. Hoffmann, 1986.

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE PREPARATORA KERAMIKE

Predmet: Suvremene metode zaštite, prepariranja, konzerviranja, rukovanja i održavanja muzejske građe i dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Opće poznavanje materijala – vrste i karakteristike keramike
- Opće poznavanje mikroklima, degradacijskih procesa i njihovih uzroka
- Rukovanje keramičkim predmetima u muzejima
- Preventivna zaštita i rekonstrukcija keramičkih predmeta
- Transport predmeta

Obavezna literatura:

1. Losos, Ludvik. Nove metode konzervacije muzejskih zbirki. // Konzerviranje i restauriranje muzejskih predmeta / ur. Antun Bauer. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1974.
2. Farmakovski, M. V. Konzerviranje i restauriranje muzejskih zbirki. Zagreb:

Gipsoteka, 1949.

3. Ridli, Ž. Održavanje i popravljanje antikviteta. Beograd: Tehnička knjiga, 1980.
4. Liebscher, I.; Willert, F. Tehnologija keramike. 2. izd. Beograd: Univerzitet umetnosti, 1981.
5. Donelli, I. Rekonstrukcija antičke keramike iz Zatona kod Nina. // Almanah jugoslavenskog mediteranskog podneblja, Liburnija – Rijeka. 1980. Str. 291-294.

Preporučena literatura:

1. Feilden, D. M. Introduction to Conservation. Rome: ICCROM, 1979.
2. Plenderleith, H. J.; Werner, A. E. A. The Conservation of antiquities and works of art. London: Oxford University Press, 1979.
3. Nachrichtenblatt der Denkmalpflege in Baden Württemberg (časopis).
4. Ballestren, A. Definition of the profession. Rome: ICCROM, 1978.
5. Colin, Fink. Incrustation on porous pottery – A new method of clining without loss of pigment, Technical Studies in the field of the fine Arts, Vohm? II – str 56-61., 1933.-34.
*
6. Gedye Ione. Pottery and glass. // The conservation of cultural property. Paris: UNESCO, 1968. (Museums and monuments; XI). Str. 109-113.
7. Larney, S. Restoring ceramics. London: Barrie & Jenkins, 1975.
8. Olive, J.; Pearson, C. The conservation of ceramics from marine archeological sources. // Conservation in archeology and the applied arts. London: International Institute for Conservation of Historic and Artistic Works, 1975. Str. 63-68.

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE PREPARATORA TEKSTILA

Predmet: Suvremene metode zaštite, prepariranja, konzerviranja, rukovanja i održavanja muzejske građe i dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Opće poznavanje materijala – vrste i karakteristike materijala (vuna, svila, pamuk, lan, perje itd.)
- Opće poznavanje mikroklimе, degradacijskih procesa i njihovih uzroka
- Rukovanje tekstilnim predmetima u muzejima
- Održavanje i zaštita tekstilnih predmeta u čuvaonicama i na izložbama
- Transport tekstilnih predmeta

Obavezna literatura:

1. Enciklopedija leksikografskog zavoda, 1964. (lan, pamuk, svila, vuna, tkanje).
2. Feilden, B. M. Uvod u konzerviranje kulturnog nasljeđa. Zagreb: Društvo konzervatora Hrvatske, 1981.
3. Osnove zaštite i izlaganja muzejskih zbirki. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1993.
4. Vokić, D. Utjecaj uvjeta čuvanja na stanje umjetnina: važnost temperature i relativne vlage zraka. // Restauratorski bulletin. 1 (1993.), str. 6-20.
5. Vokić, D. Restauracija nije alternativa preventivnoj zaštiti. // Informatica museologica. 26, 1/4 (1995.), str. 15-17.
6. Worch, M. T. Povijesni tekstil – upute za transport, izlaganje i čuvanje. // Informatica museologica. 28, 1/4 (1997.), str. 75-79.
7. ICOM-ov međunarodni komitet za muzeje i zbirke odjeće: upute za čuvanje odjeće. //

- Informatica museologica. 21, 1/2 (1990.), str. 114-115.
8. Reichert, U. Rukovanje tekstilnim predmetima u muzeju. // Informatica museologica. 27, 1/2 (1996.), str. 119-120.

Preporučena literatura:

1. Flury–Lemberg, M. Textile conservation and research. Schriften der Abegg–Stiftung, 1998. Str. 13-71.
2. Thomson, Gary. The museum environment. 2. izd. London: Butterworth-Heinemann, 1994. Str. 1-162.
3. Thompson, J. M. A. (ed.). Manual of curatorship. London; Butterworths: The Museum Association, 1984.
4. Story, K. O. Approaches to pest management in museums. Conservation. Analytical Laboratory, Smithsonian Institution, 1985.

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE PREPARATORA PAPIRA

Predmet: Suvremene metode zaštite, prepariranja, konzerviranja, rukovanja i održavanja muzejske građe i dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Zaštita pisane baštine
- Vrste pisane baštine
- Uzroci oštećivanja pisane baštine
- Mjere preventivne zaštite – čuvanje i pohrana pisanih spomenika
- Uloga mikrografije i reprografije u zaštiti
- Konzerviranje i restauriranje pisane baštine
- Dokumentiranje konzervatorsko – restauratorskih radova
- Etika konzerviranja i restauriranja pisane baštine
- Konzerviranje i restauriranje uveza

Obavezna literatura:

1. Dadić, V.; Sarić, E. Osnovne zaštite bibliotečne građe. Zagreb: Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1973.
2. Arhivistički standardi i postupci Državnog arhiva Québeca. Zagreb: Hrvatski državni arhiv, 1994. (poglavlja D i F).
3. Bergstein, A.; Kapustić S. Mikrografija. Samobor: »Zagreb«, 1989.
4. Arhivistika za djelatnike u pismohranama. Zagreb: Arhiv Hrvatske, 1992. (poglavlja 7, 8 i 10).
5. Mikrobiološka destrukcija spomenika kulture: zbornik radova. Zagreb: Hrvatski restauratorski zavod, 2000.
6. Mušnjak, T. Čuvanje, zaštita i mogućnosti restauriranja fotografija. // Vjesnik Historijskog arhiva u Rijeci i Pazinu. 30 (1988.), str. 327-344.
7. Mušnjak, T. Pohrana i zaštita fotografija. // Sodobni arhivi. 12 (1990.), str. 85-89.
8. Mušnjak, T. Zaštitna ambalaža za pohranjivanje arhivske građe. // Sodobni arhivi. 14 (1992.), str. 142-146.
9. Mušnjak T. Konzerviranje i restauriranje plakata i nacrtu utvrda Pule iz fonda Carska

- i kraljevska inženjerijska uprava u Puli. // Hrvatske obalne utvrde u 19. i 20. stoljeću. Split: Povijesni arhiv Split, 1993. Str.75-84.
10. Mušnjak, T. Vлага kao uzročnik oštećenja arhivske građe. // Sodobni arhivi. 16 (1994.), str. 33-39.
 11. Mušnjak, T. Utjecaj zagađenog zraka na pisanu baštinu. // Sodobni arhivi. 19 (1997.), str. 95-98.
 12. Mušnjak, T. Školovanje stručnjaka na području konzerviranja i restauriranja pisane baštine. // Arhivski vjesnik. 40 (1997.), str. 63-69.
 13. Priručnik iz arhivistike. Zagreb: SDARJ, 1977. (poglavlja: VII, XV, XVI, XIX).
 14. Upute za zaštitu pokretne kulturne baštine u muzejima i galerijama. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1991. Str. 27-31.
 15. Zaštita arhivskog gradiva. // XXXVII. Savjetovanje Hrvatskog arhivističkog društva. Trakošćan, 2000.
 16. Baričević, Z. Prikaz sustava hibridne reprografije – stanje i mogućnosti. // Arhivski vjesnik. 44 (2001.), str. 145-152.
 17. Mušnjak, T. Arhivi: Između digitalnih zapisa i ubrzanog propadanja gradiva na kiselom papiru. Masovna neutralizacija zapisa na kiselom papiru. // Arhivski vjesnik. 44 (2001.), str. 61-70.
 18. Mušnjak, T. Uloga zgrade u zaštiti pisane baštine. // Arhivski vjesnik. 44 (2002.), str. 183-194.

Preporučena literatura:

Adcock, E. P. et al. (ed.). Principles for the care and handling of library materials. Paris; Washington: IFLA-PAC: CPA, 1998. (uskoro izlazi hrvatski prijevod).

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE PREPARATORA KAMENA

Predmet: Suvremene metode zaštite, repariranja, konzerviranja, rukovanja i održavanja muzejske građe i dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Povijesni pregled restauracije kamena
- Dokumentiranje preparatorsko – konzervatorskih radova
- Dijagnostika: određivanje vrste kamena, analiza kamena, vrste oštećenja
- Konzervacija: dokumentacija, desalinizacija, tehnike čišćenja, preparati za čišćenje
- Konsolidacija: tehnike konsolidacije kamena, preparati za konsolidaciju
- Rekonstrukcija: sortiranje fragmenata, spajanje fragmenata, nadopune, uzimanje otisaka, lijevanje u poliesteru i epoksidu,
- Konstruktivni elementi: tehnike i metode manipulacije kamena, statika, skele, strojevi
- Njega i održavanje: izlaganje, vlaga, toplina, svjetlo i klimatski uvjeti.

Obavezna literatura:

1. Farmakovski, M. V. Konzerviranje i restauriranje muzejskih zbirki. Zagreb: Gipsoteka, 1949.
2. Feilden, B. M. Uvod u konzerviranje kulturnog nasljeđa. Zagreb: Društvo konzervatora Hrvatske, 1981.

3. Bauer, Antun (ur.). Konzerviranje i restauriranje muzejskih predmeta. Zagreb: Muzejski dokumentacioni centar, 1974.
4. Popović, D.; Malinar, H. Restauratorski radovi na lumbaradskoj psefizmi i natpisu iz Starigrada na Hvaru. // Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske. 10 (1984.), 11 (1985.), str. 151.
5. Malinar, H. Čišćenje kamenih spomenika kulture. // Klesarstvo i graditeljstvo. 9, 1/2 (1998.), str. 28.
6. Cotman, I. Probna podzemna eksploatacija kamena »Kanfanar«. // Klesarstvo i graditeljstvo. 7, 1/2 (1996.), str. 41.
7. Ukrainček, V. Ratne štete na spomenicima kulture 1991-1995. // Klesarstvo i graditeljstvo. 7, 1/2 (1996.).
8. Crnković, B.; Šarić, Lj. Građenje prirodnim kamenom. Zagreb: Rudarsko-geološki naftni fakultet, 1992.
9. Šarić, Lj. Čišćenje kamena vapnenca. // Klesarstvo i graditeljstvo. 2, 1 (1991.), str. 38.
10. Ženko, T.; Tomašić, I.; Peček, N. Čišćenje arhitektonskog kamena. // Klesarstvo i graditeljstvo. 4, 3/4 (1993.), str. 54.
11. Balent, J. Čišćenje i zaštita arhitektonskog kamena. // Klesarstvo i graditeljstvo. 6, 3/4 (1995.), str. 49.
12. Klarić, M. Kiparska tehnologija. Split: Intra, 1999.
13. Džaja, N. Tradicionalna obrada kamena klasičnim alatima. Split: Umjetnička akademija Sveučilišta u Splitu, 1999.

Preporučena literatura:

1. Lazzarini, L.; Tabasso, M. L. Il restauro della pietra. Padova: CEDAM, 1986.
2. Brommelle, N. S.; Smith, Perry. Case studies in the conservation stone and wall paintings. Bologna Congress 21-26 September 1986.

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE PREPARATORA ZOOLOŠKE
STRUKE

Predmet: Suvremene metode zaštite, prepariranja, konzerviranja, rukovanja i održavanja muzejske građe i dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Prikupljanje muzejske građe (postupak)
- Alat potreban za izradu dermoplastičnih preparata
- Kemikalije
- Materijal
- Izrada dermoplastičnih preparata sisavaca, ptica, vodozemaca, gmazova, rakova, riba. kukaca.
- Izrada mijehova sisavaca i ptica
- Izrada mokrih preparata
- Izrada kostura i dijelova kostura
- Izrada diorama
- Čuvanje i dezinsekcija zoološke građe

Literatura

Alinger, Pavao. Kako ću preparirati životinje. Zagreb: Školska knjiga, 1952.

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE PREPARATORA GEOLOŠKO – PALEONTOLOŠKE STRUKE

Predmet: Suvremene metode zaštite, prepariranja, konzerviranja, rukovanja i održavanja muzejske građe i dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Grubo mehaničko prepariranje fosila
- Fino mehaničko prepariranje fosila
- Kemijsko prepariranje fosila
- Izrada preparata
- Izdvajanje mikro i makrofosila iz stijena
- Izrada odljevaka
- Kemijska i fizička zaštita
- Izrada grafičke i fotodokumentacije
- Održavanje građe i prostora smještaja građe
- Održavanje i tehnička organizacija depoa

Obavezna literatura

Kochansky–Devidé, V. Paleozoologija. Zagreb: Školska knjiga, 1964.

Preporučena literatura:

1. Kummel, B.; Raup, D. Handbook of paleontological techniques. San Francisco; London: W. H. Freeman and company, 1965.
2. Reser, P. K. Precision casting of small fossils: an update. // Curator. 24, 3 (1981.), str. 157-180.

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE MUZEJSKOG TEHNIČARA

Predmet: Suvremene metode zaštite, prepariranja, konzerviranja, rukovanja i održavanja muzejske građe i dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Zaštita građe u muzejskim čuvaonicama, transportu, na izložbama, osnove preventivne zaštite muzejske zgrade, osnove zaštite dokumentacije i dr.
- Protuprovalna, protupožarna zaštita, te zaštita od potresa i poplave.
- Osnove preventivne zaštite prema vrsti građe: slike, skulpture, papir, metal i dr.
- Muzejska mikroklima, svjetlo, dodir sa štetnim materijalima, nametnici i dr.
- Štete prouzročene ljudskim djelovanjem.

Obavezna literatura:

1. Čuvanje muzejskih zbirki – uvod u preventivnu zaštitu: priručnik za tečaj. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1997. (rukopis)
2. Maroević, Ivo. Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. Str. 169-185.
3. Informatica museologica. 21, 3/4 (1990.); tema broja: Zaštita muzejske građe.

4. Laszlo, Želimir. Priručnik za preventivnu zaštitu slika. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 2001.

Preporučena literatura:

1. Feilden, Bernard M. An introduction to conservation of cultural property. Paris: United Nations educational, scientific and cultural organization, 1979.
2. Richard, M.; Mecklenburg, M. F.; Merrill, R. M. (ed.). Art in transit: handbook for packing and transporting paintings. Washington: National Gallery of Arts, 1991.
3. Liston, David (ed.). Museum security and protection: a handbook for cultural heritage institutions. London; New York: Routledge, 1993.
4. Gillies, T.; Putt, N. The ABCs of collections care. Winnipeg: Manitoba Heritage Conservation Service, 1991.

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE MUZEJSKOG TEHNIČARA GEOLOŠKO – PALEONTOLOŠKE STRUKE

Predmet: Suvremene metode zaštite, prepariranja, konzerviranja, rukovanja i održavanja muzejske građe i dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Grubo mehaničko prepariranje fosila
- Fino mehaničko prepariranje fosila
- Kemijsko prepariranje fosila
- Izrada preparata
- Izdvajanje mikro i makrofosila iz stijena
- Izrada odljevaka
- Kemijska i fizička zaštita
- Izrada grafičke i fotodokumentacije
- Održavanje građe i prostora smještaja građe
- Održavanje i tehnička organizacija depoa

Obavezna literatura

Kochansky–Devidé, V. Paleozoologija. Zagreb: Školska knjiga, 1964.

Preporučena literatura:

1. Kummel, B.; Raup, D. Handbook of paleontological techniques. San Francisco; London: W. H. Freeman and company, 1965.
2. Reser, P. K. Precision casting of small fossils: an update. // Curator. 24, 3 (1981.), str. 157-180.

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE MUZEJSKOG TEHNIČARA MINERALOŠKO – PETROGRAFSKE STRUKE

Predmet: Suvremene metode zaštite, prepariranja, konzerviranja, rukovanja i održavanja muzejske građe i dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Osnovno poznavanje građe: mineral, stijena, simetrija, tvrdoća i kalavost.
- Prepoznavanje materijala: glavni petrogeni minerali, glinenci, kremen, olivini,

- pirokseni, amfiboli, tinjci, karbonati (kalcit i dolomit).
- Osnovna podjela stijena: magmatske, sedimentne i metamorfne stijene.
 - Vrste mineraloško – petrografske građe
 - Hrvatski prirodoslovni muzej – struktura i funkcioniranje
 - Zbirke Mineraloško – petrografskog odjela Hrvatskog prirodoslovnog muzeja
 - Zbirke MP1 grupe
 - Zbirke MP2 grupe – mikrouzorci
 - Zbirka MP3 grupe
 - Zbirka MP4 (Fototeka)
 - Biblioteka
 - Zbirke u formiranju
 - Dokumentacija
 - Smještaj
 - Manipulacija materijalom
 - Čuvanje i zaštita
 - Porijeklo materijala
 - Priprema uzorka za determinaciju i jednostavnije determinacije
 - Izložbe

Obavezna literatura:

1. Barić, Lj. Mineralogija s petrografijom. Zagreb – Bedekovčina: Školski centar za građevnu industriju i Građevinarstvo, 1968.
2. Bukovec, D.; Zebec, V.; Igaly, G. & Perović, D. Informatički projekt dokumentacije muzejsko galerijske građe. Informatics project on museum and gallery material documentation. *Natura Croatica*, 2/2, 149-164. Zagreb: 1994.
3. Radanović – Gužvica, B. Iz povijesti Mineraloško – petrografskog muzeja u Zagrebu (Promjene u izložbenom prostoru). – *Geološki vjesnik* 41, 407-413, Zagreb: 1988.
4. Radović, J. Hrvatski prirodoslovni muzej (Iz prošlosti do budućnosti). – Hrvatski prirodoslovni muzej Zagreb: 1987.
5. Zebec, V, & Čepelak, M. Dokumentacija, kategorizacija i valorizacija, izlaganje i zaštita mineraloško – petrografske muzejske građe, primjer Mineraloško petrografskog muzeja u Zagrebu. – *Informatica museologica*, 2-3, 102-115, Zagreb: 1980.
6. Zebec, V. stoljeće otkupa mineraloško – petrografske muzejske građe. – Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb: 1996., (katalog izložbe)

Preporučena literatura:

1. Barić, Lj. (1965): Mineralogisch – petrographisches Museum in Zagreb, *Bull. Sc. Cons. Acad. Yougosl.*, (A), 10/10, Zagreb.
2. Klein, C. (2002): *Mineral Science*. – John Wiley & Sons, Inc. New York

**PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE MUZEJSKOG TEHNIČARA
BIOLOŠKE STRUKE**

Predmet: Suvremene metode zaštite, prepariranja, konzerviranja, rukovanja i održavanja muzejske građe i dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- propisi vezani za zaštitu vrsta i CITES
- priprava destilirane vode, raznih koncentracija konzervansa i sl.
- postupak s otrovima
- priprava i postupak sa sredstvima za usmrćivanje
- zoonoze i preventiva prilikom rada sa životinjama
- tehnike prikupljanja mikološke i botaničke građe
- tehnike sakupljanja pojedinih grupa životinja
- postupak s plodištima gljiva i biljkama određenim za herbar
- izolacija predmeta iz uzoraka
- izrada etiketa, etiketiranje i osnove vođenja dokumentacije
- uzimanje vanjskih mjera prije prepariranja
- suho prepariranje kukaca
- fiksiranje i konzerviranje u tekućem mediju
- uzimanje i konzerviranje uzoraka tkiva za proteinske i DNK analize
- izrada osteoloških preparata
- izrada genitalnih preparata
- izrada suhih preparata sisavaca i ptica za znanstvene zbirke
- transport preparata i uzoraka
- muzejski štetnici
- uvjeti čuvanja, održavanje i zaštita preparata i zbirki
- uzgoj i održavanje kolonija kukaca
- osnove održavanja terarija i akvarija

Obavezna literatura:

1. Alinger, Pavao. Kako ću preparirati životinje. Zagreb: Školska knjiga, 1952.
2. Nikolić, T. Herbarijski priručnik. Zagreb: Školska knjiga, 1999.
3. Osnove zaštite i izlaganja muzejskih zbirki. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1993.
4. Schmidt, L. Tablice za determinaciju insekata. Priručnik za agronome, šumare i biologe. Zagreb: Poljoprivredni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 1970.
5. Zakon o zaštiti prirode. (1994): Narodne novine, br. 30/94 i 72/94

Preporučena literatura:

1. CITES - Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, adopted in Washington in 1973.
2. Cribb, P.W. (1972): Study of the genitalia of the Lepidoptera. The Ent. Soc., 73, 1-16.
3. Hall, E.R. & Russell, W.C. (1933): Dermestes beetles as an aid to cleaning bones. Journal of Mammalogy, 14, 372-374.
4. Hall, E.R (1962): Collecting and Preparing Study Specimens of Vertebrates. Museum of Natural History, The University of Kansas, Miscellaneous Publication No. 30, 46 pp.
5. McGavin, G. (1997): Expedition Field Techniques: Insects and other terrestrial

- arthropods. Expedition Advisory Centre, Royal Geographical Society, London, 94 pp
- Russell, E.L. (1973): Improved methods for staining bones of small fetuses and vertebrates in Alizarin Red S. *BioScience*, 23, 366-367.
 - Sherwin, W.B. (1991): Collecting mammalian tissue and data for genetic studies. *Mammal Review*, 21, 21-30.

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE FOTOGRAFA

Predmet: Suvremena fotografska tehnika i video tehnika, te metode i postupci snimanja muzejske građe

Sadržaj predmeta:

- Poznavanje suvremenih tehničkih dostignuća fotografije
- Metode i postupci snimanja muzejske građe
- Metode rada s infra crvenom i ultra violetnom fotografijom
- Osnovne metode zaštite i čuvanja starih i novih negativa i pozitiva

Literatura:

- Fizi, Milan. Fotografija. Zagreb: Grafički zavod Hrvatske, 1982.
- Hedgecoe, John. Fotopriručnik o fotografskim tehnikama, postupcima izrade i opreme. Zagreb: Mladost, 1982.
- Vlašić, Kristan. Priručnik o skeniranju – tehnike i trikovi. Zagreb: Kristal, 2000.
- Vlašić, Kristan. Abode Photoshop u deset koraka. Zagreb: Kristal, 1999.
- Perić, Miljenko. Suvremena kolor fotografija. Zagreb: Narodna tehnika, 1992.

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE DOKUMENTARISTA

I. PISMENI DIO ISPITA

Pismeni dio ispita polaže se sukladno čl. 7. i 16. Pravilnika.

II. USMENI DIO ISPITA

Usmeni dio ispita sastoji se iz dva predmeta:

1. Osnove muzejske dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Muzeološka funkcija istraživanja – dokumentiranja; principi dokumentiranja; osnovni oblici dokumentacije u muzeju: inicijalna ili ulazna (knjiga ulaza) i trajna (inventarna knjiga, katalog muzejskih predmeta, knjiga izlaza); osnovni postupci dokumentiranja: inventarizacija (upisivanje u inventarnu knjigu i nanošenje ili pridruživanje inventarnog broja muzejskom predmetu) i katalogizacija; osnovne vrste podataka: tekstualni i vizualni; stvaranje i obrada vizualnih podataka - fototeka; standardi u muzejskom okolišu; standardi podataka za obradu muzejske građe; kontrola nazivlja prigodom obrade muzejske građe – liste pojmova, klasifikacije i tezaursi; zaštita muzejske dokumentacije.

Obavezna literatura:

- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine. br. 108/02.
- Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju. // Narodne novine. br. 115/01.

3. Tuđman, Miroslav. Dokumentalistika: Rječnik odabranih pojmova. // Obavijest i znanje. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1990. Str. 155-231.
4. Maroević, Ivo. Dokumentacija. // Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. Str. 189-199.

Preporučena literatura:

Međunarodne smjernice za podatke o muzejskom predmetu: CIDOC-ove kategorije podataka. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2000. (izdano kao prilog Vijesti muzealaca i konzervatora, 1/4, 1999.)

2. Muzeografija

Sadržaj predmeta:

- Definicija muzeografije
- Primjena muzeološke teorije u muzejskoj praksi
- Postupnost nastajanja stalnoga postava ili povremene izložbe, od ideje do realizacije postava
- Uloga muzeografskih pomagala u vizualizaciji izložbe ili stalnog postava
- Obrada muzejske građe
- Poznavanje osnovnih propisa o vođenju inventara i principima dokumentiranja muzejskih predmeta
- Praktični rad u zbirkama, osnove poznavanja, čuvanja i fizičke zaštite predmeta.

Obavezna literatura:

1. Maroević, Ivo. Muzeografija i muzej. // Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. Str. 70-88.
2. Osnove zaštite i izlaganja muzejskih zbirki. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1993.
3. Mensch, Peter van. Muzeji i autentičnost. // Informatica museologica. 16, 3/4 (1985.), str. 2-4.
4. Maroević, Ivo. Zamjena za muzejske predmete: (tipologija i definicija). // Informatica museologica. 16, 3/4 (1985.), str. 5-6.
5. Informatica museologica. 25, 1/4 (1994.); tema broja: Novi postavi.
6. Premerl, Nada. Od ideje do projekta novog stalnog postava Muzeja grada Zagreba. // Informatica museologica. 25, 1/4 (1994.), str. 10-18.
7. Vandura, Đuro. Strossmayerova galerija starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. // Informatica museologica. 25, 1/4 (1994.), str. 19-28.
8. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine, br. 108/02.

Preporučena literatura:

Dean, David. Museum exhibition: theory and practice. London; New York: Routledge, 1994.

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE INFORMATIČARA

I. PISMENI DIO ISPITA

Pismeni dio ispita polaže se sukladno čl. 8. i 16. Pravilnika.

II. USMENI DIO ISPITA

Usmeni dio ispita sastoji se iz dva predmeta:

1. *Primjena informatike u muzejskoj djelatnosti*

Sadržaj predmeta:

- Informatizacija muzejske djelatnosti
 - Što sve informatizacija muzejske djelatnosti obuhvaća
 - Planiranje i upravljanje informatičkim poslovima u muzeju
 - Uloga muzeja u globalnom informatičkom društvu
 - Utjecaj informatizacije na organizacijsku strukturu muzeja
- Muzejska dokumentacija i računalna obrada građe
 - Muzejske baze podataka (primarne i sekundarne)
 - Različite namjene dokumentacije: upravljanje zbirkama, zaštita predmeta, istraživanje, prezentacija
- Standardi
 - Pravila strukturiranja i razmjene podataka
 - Važeći međunarodni standardi
 - ObjectID
- Muzeji i multimedija
 - Svrha multimedije u muzejima
 - Korisnici kojima je namijenjena
 - Struktura, sadržaj i oblikovanje multimedijских proizvoda
- Muzeji i Internet
 - Uloga muzeja u virtualnom svijetu
 - Struktura, sadržaj i oblikovanje Internet stranica
- Stanje informatizacije u hrvatskim muzejima
 - Korišteni računalni programi i različita iskustva primjene
- Metodologija razvoja muzejskog informacijskog sustava
 - Svrha i cilj sustava
 - Istraživanje postojećih sustava
 - Globalni opis sustava
 - Analiza postojeće situacije
 - Dizajn sustava: zahtjevi i želje
 - Izbor softwarea i hardwarea
 - Instalacija sustava
 - Stavljanje sustava u pogon
 - Evaluacija i proširenje sustava

Obavezna literatura:

1. *Informatica museologica*. 31,1/2 (2000.); tematski broj: Nove tehnologije u muzejima i galerijama.
2. *Bilten o informatizaciji muzejske djelatnosti*. 7, 1/4 (1996.).

3. Bilten o informatizaciji muzejske djelatnosti. 8, 1/4 (1997.).
4. Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture: zbornik radova. Zagreb: Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1998. (izbor tekstova koji se odnosi na informatizaciju u muzejima)
5. 2. i 3. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture: zbornik radova. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2000. (izbor tekstova koji se odnosi na informatizaciju u muzejima)
6. 4. seminar Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture: zbornik radova. Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2001. (izbor tekstova koji se odnosi na informatizaciju u muzejima)

Preporučena literatura:

1. Museum International. 51, 204 (1999.); tema broja: Muzeji i Internet.
2. Museum International. 52, 205 (2000.); tema broja: Muzeji i Internet.
3. Museums and interactive multimedia: proceedings of the 6th International Conference of the MDA. Cambridge: The Museum Documentation Association, 1993.
4. Besser, Howard. Introduction to imaging: issues in constructing an image database. Santa Monica: The Getty art history information program, 1995.
5. Thornes, Robin. Protecting cultural objects in the global informations society: the making of object ID. Los Angeles: The Getty Informations Institute, 1997.
6. Quality and Documentation, Proceedings of the CIDOC Annual Meeting. Nürnberg: Germanisches National Museum, 1997.
7. Informationstechnologie im Museum. Bonn: Haus der Geschichte der Bundesrepublik Deutschland, 1997.
8. Proestler, Viktor. Inventarisierung als Grundlage der Museumsarbeit. München: Landesstelle für die nichtstaatliche Museen in Bayern, 2000.
9. Fuger, Walter; Kreilinger, Kilian (Herausg.). Sammlungsdokumentation: Geschichte, Wege, Beispiele. Berlin; München: Deutscher Kunstverlag, 2001.

2. *Osnove muzejske dokumentacije*

Sadržaj predmeta:

- Muzeološka funkcija istraživanja – dokumentiranja; principi dokumentiranja; osnovni oblici dokumentacije u muzeju: inicijalna ili ulazna (knjiga ulaza) i trajna (inventarna knjiga, katalog muzejskih predmeta, knjiga izlaza); osnovni postupci dokumentiranja: inventarizacija (upisivanje u inventarnu knjigu i nanošenje ili pridruživanje inventarnog broja muzejskom predmetu) i katalogizacija; osnovne vrste podataka: tekstualni i vizualni; stvaranje i obrada vizualnih podataka - fototeka; standardi u muzejskom okolišu; podatkovni standardi za obradu muzejske građe; kontrola nazivlja prigodom obrade muzejske građe – liste pojmova, klasifikacije i tezaursi; zaštita muzejske dokumentacije.

Obavezna literatura:

1. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine, br. 108/02.
2. Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju. // Narodne novine, br. 115/01.

3. Tuđman, Miroslav. Dokumentalistika: Rječnik odabranih pojmova. // Obavijest i znanje. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1990. Str. 155-231.
4. Maroević, Ivo. Dokumentacija. // Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. Str. 189-199.

Preporučena literatura:

Međunarodne smjernice za podatke o muzejskom predmetu: CIDOC-ove podatkovne kategorije. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2000. (izdano kao prilog Vijesti muzealaca i konzervatora, 1/4, 1999.)

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE RESTAURATORA SLIKARSTVA I POLIKROMNE DRVENE SKULPTURE

I. PISMENI DIO ISPITA

Pismeni dio ispita polaže se sukladno čl. 9. i 16. Pravilnika.

II. USMENI DIO ISPITA

Usemeni dio ispita sastoji se iz dva predmeta:

1. *Suvremene metode konzervatorsko-restauratorske zaštite muzejske građe*

Sadržaj predmeta:

1. Opći principi – definicija konzervacije i restauracije
2. Teorijska razina – karakteristika artefakata, definicija stanja i funkcije, odabir restauratorsko – konzervatorskog pristupa
3. Praktična razina
 - Organizacija zahvata
 - Dokumentacija

Obavezna literatura:

1. Bauer, Antun (ur.). Konzerviranje i restauriranje muzejskih predmeta. Zagreb: Muzejski dokumentacioni centar, 1974.
2. Fressl, Ivo. Slikarska tehnologija. Zagreb: Škola primjenjene umjetnosti, 1966.
3. Vuksan, Ante. Slikarske tehnike. Zagreb: Obrazovni centar za primjenjenu umjetnost i dizajn, 1990.
4. Vokić, Denis. Lakiranje umjetničkih slika. Zagreb: Kontura, 1996.
5. Orlić, Alma. Restauratorska dokumentacija u MUO. // Vijesti muzealaca i konzervatora. 1/2 (2000.), str. 32-35.
6. Laszlo, Želimir. Priručnik za preventivnu zaštitu slika. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 2001.

2. *Osnove muzejske dokumentacije*

Sadržaj predmeta:

- Muzeološka funkcija istraživanja – dokumentiranja; principi dokumentiranja; osnovni oblici dokumentacije u muzeju: inicijalna ili ulazna (knjiga ulaza) i trajna (inventarna knjiga, katalog muzejskih predmeta, knjiga izlaza); osnovni postupci dokumentiranja: inventarizacija (upisivanje u inventarnu knjigu i nanošenje ili pridruživanje inventarnog broja muzejskom predmetu) i katalogizacija; osnovne vrste podataka: tekstualni i vizualni; stvaranje i obrada vizualnih podataka - fototeka; standardi u

muzejskom okolišu; standardi podataka za obradu muzejske građe; kontrola nazivlja prigodom obrade muzejske građe – liste pojmova, klasifikacije i tezaursi; zaštita muzejske dokumentacije.

Obavezna literatura:

1. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novin., br. 108/02.
2. Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju. // Narodne novine, br. 115/01.
3. Tuđman, Miroslav. Dokumentalistika: Rječnik odabranih pojmova. // Obavijest i znanje. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1990. Str. 155-231.
4. Maroević, Ivo. Dokumentacija. // Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. Str. 189-199.

Preporučena literatura:

1. Međunarodne smjernice za podatke o muzejskom predmetu: CIDOC-ove kategorije podataka. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2000. (izdano kao prilog Vijesti muzealaca i konzervatora, 1/4, 1999.)

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE RESTAURATORA TEKSTILA

I. PISMENI DIO ISPITA

Pismeni dio ispita polaže se sukladno čl. 9. i 16. Pravilnika.

II. USMENI DIO ISPITA

Usmeni dio ispita sastoji se iz dva predmeta:

1. *Suvremene metode konzervatorsko-restauratorske zaštite muzejske građe*

Sadržaj predmeta:

- poznavanje materijala (vrste i karakteristike tekstilnih vlakana, tehnike tkanja i vrste tkanina, boje),
- metode istraživanja materijala,
- metode čišćenja (mokro, kemijsko),
- restauratorske tehnike (za tapiserije, odjevne predmete, zastave i dr.),
- materijali koji se koriste pri zahvatima,
- metode dezinfekcije,
- dokumentacija,
- opće poznavanje mikroklima, degradacijskih procesa i njihovih uzroka,
- prihvati, održavanje i zaštita predmeta u čuvaonicama i na izložbama,
- transport predmeta.

Obavezna literatura:

1. Enciklopedija leksikografskog zavoda, 1964. (pamuk, lan, juta, vuna, svila, tkanje).
2. Feilden, B. M. Uvod u konzerviranje kulturnog nasljeđa. Zagreb: Društvo konzervatora Hrvatske, 1981.
3. Osnove zaštite i izlaganja muzejskih zbirki. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1993.
4. ICOM-ov međunarodni komitet za muzeje i zbirke odjeće: upute za čuvanje odjeće. //

Informatica museologica. 21, 1/2 (1990.), str. 114-115.

5. Vokić, D. Utjecaj uvjeta čuvanja na stanje umjetnina: vlažnosti, temperature i relativne vlage zraka. // Restauratorski bulletin. 1 (1993.), str. 6-20.
6. Worch, M. T. Povijesni tekstil – upute za transport, izlaganje i čuvanje. // Informatica museologica. 28, 1/4 (1997.), str. 75-79.
7. Zaštita. // Informatica museologica. 27, 1/2 (1996.), str. 99-119 (više autora).
8. ECCO – profesionalne smjernice. // Vijesti muzealaca i konzervatora. 2 (1997.), str. 16-20.

Preporučena literatura:

1. Timar-Balazsy, Agnes; Eastop, Dinah. Chemical principles of textile conservation. Oxford; Boston: Butterworth-Heinemann, 1998.
2. Landi, Sheila. The textile conservator s manual. 2. izd. Oxford; Woburn: Butterworth-Heinemann, 1998.
3. Flury-Lemberg, M. Textile conservation and research. Schriften der Abgeg-Stiftung, 1998. Str. 13-71.
4. Thomson, Gary. The museum environment. 2. izd. London: Butterworth-Heinemann, 1994. Str. 1-162.
5. Thompson, J. M. A. (ed.). Manual of curatorship. London; Butterworths: The Museum Association, 1984.
6. Story, K. O. Approaches to pest management in museums. Conservation Analytical Laboratory, Smithsonian Institution, 1985.

2. Osnove muzejske dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Muzeološka funkcija istraživanja – dokumentiranja; principi dokumentiranja; osnovni oblici dokumentacije u muzeju: inicijalna ili ulazna (knjiga ulaza) i trajna (inventarna knjiga, katalog muzejskih predmeta, knjiga izlaza); osnovni postupci dokumentiranja: inventarizacija (upisivanje u inventarnu knjigu i nanošenje ili pridruživanje inventarnog broja muzejskom predmetu) i katalogizacija; osnovne vrste podataka: tekstualni i vizualni; stvaranje i obrada vizualnih podataka - fototeka; standardi u muzejskom okolišu; podatkovni standardi za obradu muzejske građe; kontrola nazivlja prigodom obrade muzejske građe – liste pojmova, klasifikacije i tezaursi; zaštita muzejske dokumentacije.

Obavezna literatura:

1. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine br. 108/02.
2. Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju. // Narodne novine, br. 115/01.
3. Tuđman, Miroslav. Dokumentalistika: Rječnik odabраниh pojmova. // Obavijest i znanje. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1990. Str. 155-231.
4. Maroević, Ivo. Dokumentacija. // Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. Str. 189-199.

Preporučena literatura:

Međunarodne smjernice za podatke o muzejskom predmetu: CIDOC-ove kategorije podataka. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2000. (izdano kao prilog Vijesti muzealaca i konzervatora, 1/4, 1999.)

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE RESTAURATORA METALA,
KERAMIKE I STAKLA

I. PISMENI DIO ISPITA

Pismeni dio ispita polaže se sukladno čl. 9. i 16. Pravilnika

II. USMENI DIO ISPITA

Usmeni dio ispita sastoji se iz dva predmeta:

1. Suvremene metode konzervatorsko – restauratorske zaštite muzejske građe

Sadržaj predmeta:

1. Preventivna zaštita – mikroklima – smještaj i čuvanje u depoima – predmeti u stalnom postavu
2. Principi restauriranja i konzerviranja, koji zahvat zašto i kako na kojem predmetu
3. Dokumentiranje zahvata – uređenje radnog prostora
4. Zaštita na radu

Obavezna literatura:

1. Konzerviranje i restauriranje muzejskih predmeta. Zagreb: Muzejski dokumentacioni centar, 1974.
2. Osnove zaštite i izlaganja muzejskih zbirki. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1993.
3. Feilden B. M. Uvod u konzerviranju kulturnog nasljeđa. Zagreb: Društvo konzervatora Hrvatske, 1981.
4. Čuvanje muzejskih zbirki – uvod u preventivnu zaštitu: priručnik za tečaj. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1994. (rukopis).
5. Upute za zaštitu pokretne kulturne baštine u muzejima i galerijama. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1991.
6. Laszlo, Ž. Novi dokumenti o preventivnoj zaštiti. // *Informatica museologica*. 32, 1/2 (2001.), str. 145-149.
7. Laszlo, Ž.; Vokić, D.; Maroević, I. Prijedlog smjernica za preventivnu zaštitu muzejske građe. // *Informatica museologica*. 32, 1/2 (2001.), str. 150-156.
8. Budija, Goran. Čišćenje, zaštita i održavanje umjetničkih predmeta i starina iz srebra. // *Vijesti muzealaca i konzervatora*. 2/3 (2001.), str. 5.
9. Budija, Goran. Čišćenje, zaštita i održavanje umjetničkih predmeta i starina iz od bakra i njegovih slitina. // *Vijesti muzealaca i konzervatora*. 4 (2001.), str. 137-150.
10. Budija, Goran. Čišćenje, zaštita i održavanje umjetničkih predmeta i starina od željeza i njegovih slitina. // *Vijesti muzealaca i konzervatora*. 1 (2002.), str. 83-91.

Preporučena literatura:

1. Kuhn, H. Erhaltung und Pflege von Kunsthandwerke und Antiquitäten (1 i 2). München: Keysersche Verlags Buchhandlung, 1981.
2. Heinrich, P. Metall – Restaurierung. München: Callwey, 1994.

3. Stambolov, T.; Bleck, R.; Eichelmann, N. Korosion und Konservierung von Kunst- und Kulturgut aus Metall. Weimar, 1987.
4. Wihr, Rolf. Restaurieren von Keramik und Glas. München: Callwey, 1977.
5. Restauero: Zeitschrift für Kunsttechniken, Restaurierung und Museumsfragen. München: Callwey.
6. Arbeitsblätter für Restauratoren. Mainz: Römisch-Germanisches Zentralmuseum. (časopis).

2. Osnove muzejske dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Muzeološka funkcija istraživanja – dokumentiranja; principi dokumentiranja; osnovni oblici dokumentacije u muzeju: inicijalna ili ulazna (knjiga ulaza) i trajna (inventarna knjiga, katalog muzejskih predmeta, knjiga izlaza); osnovni postupci dokumentiranja: inventarizacija (upisivanje u inventarnu knjigu i nanošenje ili pridruživanje inventarnog broja muzejskom predmetu) i katalogizacija; osnovne vrste podataka: tekstualni i vizualni; stvaranje i obrada vizualnih podataka - fototeka; standardi u muzejskom okolišu; standardi podataka za obradu muzejske građe; kontrola nazivlja prigodom obrade muzejske građe – liste pojmova, klasifikacije i tezaursi; zaštita muzejske dokumentacije.

Obavezna literatura:

1. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine, br. 108/02.
2. Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju. // Narodne novine, br. 115/01.
3. Tuđman, Miroslav. Dokumentalistika: Rječnik odabranih pojmova. // Obavijest i znanje. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1990. Str. 155-231.
4. Maroević, Ivo. Dokumentacija. // Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. Str. 189-199.

Preporučena literatura:

Međunarodne smjernice za podatke o muzejskom predmetu: CIDOC-ove kategorije podataka. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2000. (izdano kao prilog Vijesti muzealaca i konzervatora, 1/4, 1999.)

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE RESTAURATORA KAMENA

I. PISMENI DIO ISPITA

Pismeni dio ispita polaže se sukladno čl. 9. i 16. Pravilnika.

II. USMENI DIO ISPITA

Usmeni dio ispita sastoji se iz dva predmeta:

1. Suvremene metode konzervatorsko-restauratorske zaštite muzejske građe

Sadržaj predmeta:

- Kratki povijesni pregled restauriranja kamena
- Geologija: vulkanske, taložne i metamorfne stijene, geološke formacije
- Petrografska analiza: generalna analiza, detaljna analiza
- Uzroci propadanja kamena: atmosferski, kemijski i biološki utjecaji; mehanička

oštećenja; oštećenja potresom; oštećenja požarom; strukturalna oštećenja; pogrešni restauratorski zahvati

- Metode popravka konsolidacije oštećenja: dijagnostika, uklanjanje vanjskih uzroka šteta, zamjena nepovratno oštećenog kamena, izbor kamena za popravke, konsolidacija strukturalnih oštećenja, korištenje umjetnog kamena, uklanjanje željeznih sidrenja i pravilno sidrenje kamena
- Žbuka: sastav, analiza, fugiranje
- Tradicionalne metode obrade kamena
- Konsolidacija i zaštita površine kamena
- Čišćenje kamena
- Čišćenje bojanog kamena
- Konzervacija kamenih spomenika u crkvama
- Konzervacija kamenih spomenika u muzejima
- Izrada dokumentacije kamenih spomenika
- Konstruktivni elementi
- Kalupi

Obavezna literatura:

1. Feilden, B. M. Uvod u konzerviranje kulturnog nasljeđa. Zagreb: Društvo konzervatora Hrvatske, 1981.
2. Farmakovski, M. V. Konzerviranje i restauriranje muzejskih zbirki. Zagreb: Gipsoteka, 1949.
3. Plenderleith, H. J.; Werner, A. Konzervacija muzejskih predmeta i umjetnina. // Konzerviranje i restauriranje muzejskih predmeta / ur. Antun Bauer. Zagreb: Muzejski dokumentacioni centar, 1974.
4. Popović, D.; Malinar, H. Restauratorski radovi na lumbaradskoj psefizmi i natpisu iz Starigrada na Hvaru. // Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske. 10 (1984.), 11 (1985.), str. 151.
5. Malinar, H. Faksimiliranje i konzerviranje Godečajevo nadvratnika iz Crkve Sv. Križa u Ninu. // Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske. 4 (1978.), 5 (1979.), str. 209.
6. Malinar, H. Čišćenje kamenih spomenika kulture. // Klesarstvo i graditeljstvo. 9, 1/2 (1998.), str. 28.
7. Malinar, H. Smjernice za konzervatorsko-restauratorske radove na kamenu. // Klesarstvo i graditeljstvo. 7, 1/2 (1996.), str. 23.
8. Crnković, B.; Šarić, Lj. Građenje prirodnim kamenom. Zagreb: Rudarsko-geološki naftni fakultet, 1992.
9. Crnković, B. Geološka građa i petrografski sastav Hrvatske. // Histria Antiqua. 3 (1997.), str. 11.
10. Crnković, B. Zagađenost kamena katedrale sulfatima pod djelovanjem sulfatno kiselih kiša. // Naša katedrala. Zagreb: Odbor Zagrebačke nadbiskupije za obnovu katedrale, 1999.
11. Šarić, Lj. Čišćenje kamena vapnenca. // Klesarstvo i graditeljstvo. 2, 1 (1991.), str. 38.
12. Ženko, T.; Tomašić, I.; Peček, N. Čišćenje arhitektonskog kamena. // Klesarstvo i

- graditeljstvo. 4, 3/4 (1993.), str. 54.
13. Balent, J. Čišćenje i zaštita arhitektonskog kamena. // Klesarstvo i graditeljstvo. 6, 3/4 (1995.), str. 49.
 14. Klarić, M. Kiparska tehnologija. Split: Intra, 1999.
 15. Džaja, N. Tradicionalna obrada kamena klasičnim alatima. Split: Umjetnička akademija Sveučilišta u Splitu, 1999.
 16. Pleško, J. Fotogrametrijsko snimanje katedrale. // Naša katedrala. Zagreb: Odbor Zagrebačke nadbiskupije za obnovu katedrale, 2000.
 17. Doprinos laboratorijskih istraživanja u konzervatorsko-restauratorskim radovima: seminar, Muzej Mimara, Zagreb, 21.4. 1999. Zagreb: Hrvatski restauratorski zavod, 1999.

Preporučena literatura:

Lazzarini, L.; Tabasso, M. L. Il restauro della pietra. Padova: CEDAM, 1986.

2. Osnove muzejske dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Muzeološka funkcija istraživanje – dokumentiranje; principi dokumentiranja; osnovni oblici dokumentacije u muzeju: inicijalna ili ulazna (knjiga ulaza) i trajna (inventarna knjiga, katalog muzejskih predmeta, knjiga izlaza); osnovni postupci dokumentiranja: inventarizacija (upisivanje u inventarnu knjigu i nanošenje ili pridruživanje inventarnog broja muzejskom predmetu) i katalogizacija; osnovne vrste podataka: tekstualni i vizualni; stvaranje i obrada vizualnih podataka - fototeka; standardi u muzejskom okolišu; standardi podataka za obradu muzejske građe; kontrola nazivlja prigodom obrade muzejske građe – liste pojmova, klasifikacije i tezaursi; zaštita muzejske dokumentacije.

Obavezna literatura:

1. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine, br. 108/02.
2. Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju, // Narodne novine, br. 115/01
3. Tuđman, Miroslav. Dokumentalistika: Rječnik odabranih pojmova. // Obavijest i znanje. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1990. Str. 155-231.
4. Maroević, Ivo. Dokumentacija. // Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. Str. 189-199.

Preporučena literatura:

Međunarodne smjernice za podatke o muzejskom predmetu: CIDOC-ove kategorije podataka. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2000. (izdano kao prilog Vijesti muzealaca i konzervatora, 1/4, 1999.)

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE MUZEJSKOG PEDAGOGA

I. PISMENI DIO ISPITA

Pismeni dio ispita polaže se sukladno čl. 10. i 16. Pravilnika.

II. USMENI DIO ISPITA

Usmeni dio ispita sastoji se iz tri predmeta:

1. Osnove muzejske pedagogije

Sadržaj predmeta:

- povijesni pregled muzejske edukacije
- uloga muzejskog pedagoga
- radno mjesto muzejskog pedagoga
- oblici edukacije u muzejima
- muzejska edukacija danas

Obavezna literatura:

1. Odgojna i obrazovna djelatnost muzeja. Zagreb: Hrvatski školski muzej, 1980.
2. Informatica museologica. 18, 1/4 (1987.); tema broja: Odgojno-obrazovni rad u muzejima.
3. Informatica museologica. 28, 1/4 (1997.); tema broja: Edukacija u muzejima.
4. Brezinščak, Renata; Jelavić, Željka. Uloga i status kustosa pedagoga u djelatnosti muzeja. // Anali Galerije Antuna Augustinčića. 16/17 (1996./1997.), str. 101-106.
5. Škarić, Mila (ur.). Skup muzejskih pedagoga s međunarodnim sudjelovanjem, Pula, 14-16. lipnja 2001.: zbornik radova. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2002.

Preporučena literatura:

1. Hooper-Greenhill, Eilean (ed.). The educational role of the museum. London; New York: Routledge, 1994.
2. Falk, John H.; Dierking, Lynn D. The museum experience. Washington DC: Whalesback Books, 1994.

2. Muzeologija

Sadržaj predmeta:

- Opći principi. Definicije muzeologije i muzeografije.
- Povijesna razina: povijest muzeologije, povijest muzeja (posebno: umjetnički i arheološki; tehnički i prirodoslovni; opći, povijesni i pomorski; etnografski i školski)
- Strukturalna razina: temeljni zadaci muzeja – prikupljanje, čuvanje i obrada, komuniciranje, uloga muzeja u društvu, tipovi, vrste, oblici i strukture muzeja.
- Teorijska razina: muzeološke teorije, muzejski predmet, muzealnost, muzejska poruka, odnosi s drugim znanstvenim disciplinama.
- Praktična razina: organizacija prostora, temelji zaštite muzejske građe, dokumentacija, publikacije.

Obavezna literatura:

1. Humski, Vera. Pregled povijesti muzeja u Hrvatskoj (19. i 20. st.) // Muzeologija. 24 (1986.), str. 5-99.
2. Maroević, Ivo. Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993.
3. Osnove zaštite i izlaganja muzejskih zbirki. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1993.

3. Muzeografija

Sadržaj predmeta:

Definicija muzeografije,

Primjena muzeološke teorije u muzejskoj praksi,

Postupnost nastajanja stalnoga postava ili povremene izložbe, od ideje do realizacije postava.

Uloga muzeografskih pomagala u vizualizaciji izložbe ili stalnog postava,

Obrada muzejske građe,

Poznavanje osnovnih propisa o vođenju inventara i principima dokumentiranja muzejskih predmeta.

Praktični rad u zbirkama, osnove poznavanja, čuvanja i fizičke zaštite predmeta

Obavezna literatura:

6. Maroević, Ivo. Muzeografija i muzej. // Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. Str. 70-88.
7. Osnove zaštite i izlaganja muzejskih zbirki. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1993.
8. Mensch, Peter van. Muzeji i autentičnost. // Informatica museologica. 16, 3/4 (1985.), str. 2-4.
9. Maroević, Ivo. Zamjena za muzejske predmete: (tipologija i definicija). // Informatica museologica. 16, 3/4 (1985.), str. 5-6.
10. Informatica museologica. 25, 1/4 (1994.); tema broja: Novi postavi.
11. Premerl, Nada. Od ideje do projekta novog stalnog postava Muzeja grada Zagreba. // Informatica museologica. 25, 1/4 (1994.), str. 10-18.
12. Vandura, Đuro. Strossmayerova galerija starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. // Informatica museologica. 25, 1/4 (1994.), str. 19-28.
13. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine, br. 108/02.

Preporučena literatura:

Dean, David. Museum exhibition: theory and practice. London; New York: Routledge, 1994.

PROGRAM STRUČNOG ISPITA ZA ZVANJE KUSTOSA

I. PISMENI DIO ISPITA

Pismeni dio ispita polaže se sukladno čl. 11. i 16. Pravilnika.

II. USMENI DIO ISPITA

Usmeni dio ispita sastoji se iz tri predmeta:

1. Muzeologija

Sadržaj predmeta:

- Opći principi. Definicije muzeologije i muzeografije.
- Povijesna razina: povijest muzeologije, povijest muzeja (posebno: umjetnički i arheološki; tehnički i prirodoslovni; opći, povijesni i pomorski; etnografski i školski)
- Strukturalna razina: temeljni zadaci muzeja – prikupljanje, čuvanje i obrada, komuniciranje, uloga muzeja u društvu, tipovi, vrste, oblici i strukture muzeja.
- Teorijska razina: muzeološke teorije, muzejski predmet, muzealnost, muzejska poruka, odnosi s drugim znanstvenim disciplinama.

- Praktična razina: organizacija prostora, temelji zaštite muzejske građe, dokumentacija, publikacije.

Obavezna literatura:

14. Humski, Vera. Pregled povijesti muzeja u Hrvatskoj (19. i 20. st.) // Muzeologija. 24 (1986.), str. 5-99.
15. Maroević, Ivo. Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993.
16. Osnove zaštite i izlaganja muzejskih zbirki. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1993.

2. Muzeografija

Sadržaj predmeta:

- Definicija muzeografije,
- Primjena muzeološke teorije u muzejskoj praksi,
- Postupnost nastajanja stalnoga postava ili povremene izložbe, od ideje do realizacije postava.
- Uloga muzeografskih pomagala u vizualizaciji izložbe ili stalnog postava,
- Obrada muzejske građe,
- Poznavanje osnovnih propisa o vođenju inventara i principima dokumentiranja muzejskih predmeta.
- Praktični rad u zbirkama, osnove poznavanja, čuvanja i fizičke zaštite predmeta

Obavezna literatura:

17. Maroević, Ivo. Muzeografija i muzej. // Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. Str. 70-88.
18. Osnove zaštite i izlaganja muzejskih zbirki. Zagreb: Muzejski dokumentacijski centar, 1993.
19. Mensch, Peter van. Muzeji i autentičnost. // Informatica museologica. 16, 3/4 (1985.), str. 2-4.
20. Maroević, Ivo. Zamjena za muzejske predmete: (tipologija i definicija). // Informatica museologica. 16, 3/4 (1985.), str. 5-6.
21. Informatica museologica. 25, 1/4 (1994.); tema broja: Novi postavi.
22. Premerl, Nada. Od ideje do projekta novog stalnog postava Muzeja grada Zagreba. // Informatica museologica. 25, 1/4 (1994.), str. 10-18.
23. Vandura, Đuro. Strossmayerova galerija starih majstora Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. // Informatica museologica. 25, 1/4 (1994.), str. 19-28.
24. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine, br. 108/02.

Preporučena literatura:

Dean, David. Museum exhibition: theory and practice. London; New York: Routledge, 1994.

3. Osnove muzejske dokumentacije

Sadržaj predmeta:

- Muzeološka funkcija istraživanja – dokumentiranja; principi dokumentiranja; osnovni

oblici dokumentacije u muzeju: inicijalna ili ulazna (knjiga ulaza) i trajna (inventarna knjiga, katalog muzejskih predmeta, knjiga izlaza); osnovni postupci dokumentiranja: inventarizacija (upisivanje u inventarnu knjigu i nanošenje ili pridruživanje inventarnog broja muzejskom predmetu) i katalogizacija; osnovne vrste podataka: tekstualni i vizualni; stvaranje i obrada vizualnih podataka - fototeka; standardi u muzejskom okolišu; standardi podataka za obradu muzejske građe; kontrola nazivlja prigodom obrade muzejske građe – liste pojmova, klasifikacije i tezaursi; zaštita muzejske dokumentacije.

Obavezna literatura:

25. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskoj građi. // Narodne novine, br. 108/02.
26. Pravilnik o uvjetima i načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju. // Narodne novine, br. 115/01.
27. Tuđman, Miroslav. Dokumentalistika: Rječnik odabranih pojmova. // Obavijest i znanje. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1990. Str. 155-231.
28. Maroević, Ivo. Dokumentacija. // Uvod u muzeologiju. Zagreb: Zavod za informacijske studije, 1993. Str. 189-199.

Preporučena literatura:

Međunarodne smjernice za podatke o muzejskom predmetu: CIDOC-ove kategorije podataka. Zagreb: Hrvatsko muzejsko društvo, 2000. (izdano kao prilog Vijesti muzealaca i konzervatora, 1/4, 1999.)